

خدمت‌گزاری به زائران
در فرهنگ اسلام

خضری
سیا عبّاسی

سرشناسه: میری خضری، سید عباس، ۱۳۳۵ -
 عنوان و نام پدیدآور: خدمتگزاری به زائران در فرهنگ اسلامی / سید عباس میری خضری
 مشخصات نشر: تهران: نشر مشعر، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ۱۲۴ ص.
 شابک: ۷-۳۶۶-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۲۱] - ۱۲۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: حاجیان -- خدمات
 موضوع: حج -- تدارکات
 موضوع: خدمات اجتماعی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ خ ۴ ۹۸۴ م / ۸ / ۱۸۸ BP
 رده‌بندی دیویی: ۲۹۷ / ۳۵۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۳۲۴۵۳

خدمتگزاری به زائران در فرهنگ اسلامی

تألیف:	سید عباس میری خضری
تدوین:	مرکز تحقیقات حج
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری مشعر
چاپ و صحافی:	چاپخانه مشعر
نوبت چاپ:	۱ - بهار ۱۳۹۱
شمارگان:	۵۰۰۰ نسخه
بها:	۱۵۰۰ تومان

شابک: ۷-۳۶۶-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸ ISBN: 978-964-540-366-7

مراکز بخش و فروشگاه‌های مشعر:

تهران: تلفن: ۰۳-۶۴۵۱۳۰۰۳ / ۰۲۱ / قم: تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۳۸۴۰۰

فهرست

۹.....	دیباچه
۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول: مبانی خدمت‌گزاری در اسلام
۱۶.....	۱. خاستگاه فطری و طبیعی خدمت‌گزاری
۱۶.....	۲. ایمان و معرفت دینی
۲۰.....	۳. خدمت‌گزاری، همسنگ ایمان به خدا
۲۳.....	فصل دوم: ارزش و اهمیت خدمت‌رسانی به زائران
۲۵.....	خدمت‌گزاری پیوند با ولایت الهی
۲۶.....	خدمت‌گزاری به مثابه جهاد در راه خدا
۲۶.....	برتری خدمت‌گزاری از حج و عمره
۲۸.....	برتری خدمت‌گزاری از طواف و سعی
۲۹.....	خدمت‌رسانی برترین عمل
۳۰.....	مقام خدمت‌گزار نزد خدا
۳۱.....	خدمت‌گزاری معیار انسانیت

- ۳۲ خدمت‌رسانی، برترین عبادت
- ۳۴ خدمت‌گزاری برتر از روزه و اعتکاف در مسجدالحرام
- ۳۵ خدمت‌گزاری شرط قبولی نماز
- ۳۷ خدمت‌رسانی معادل شب زنده‌داری

۳۹ فصل سوم: اسوه‌های خدمت‌رسانی به زائران

- ۴۱ امام علی علیه السلام و رفع نیاز گرفتاران در کنار کعبه
- ۴۴ رفع گرفتاری یک مؤمن در حال طواف
- ۴۵ داستانی دیگر از حج امام حسن علیه السلام
- ۴۶ آموزش مناسک حج
- ۴۷ پاسخ احسان
- ۴۹ ناشناسی در قافله مکه
- ۵۰ بیان پاره‌ای از اسرار مناسک (خدمت فرهنگی)
- ۵۰ حج امام در کودکی
- ۵۱ برخورد امام صادق علیه السلام با مرد فقیر در حج
- ۵۲ قطع طواف به خاطر حاجت مؤمن

۵۳ فصل چهارم: انواع خدمت‌گزاری

- ۵۶ خدمات معنوی
- ۵۷ ۱. خدمات فرهنگی و آموزشی
- ۵۸ ۲. خدمات علمی
- ۶۰ ۳. خوش‌رفتاری
- ۶۱ ۴. دلجویی و رسیدگی
- ۶۲ ۵. بردباری
- ۶۳ ۶. رفق و مدارا

۶۴	۷. عفو و گذشت
۶۵	۸. کتمان عیب
۶۶	۹. مزاح با همسفران
۶۸	خدمات مادی
۶۸	۱. کمک مالی
۶۸	۲. همیاری در سفر حج
۷۱	۳. موااسات و ایثار
۷۱	موارد کاربرد موااسات
۷۳	۴. کمک به ناتوانان
۷۴	۵. مراقبت از همسفران
۷۵	بایسته‌های خدمت‌رسانی به زائران
۷۶	۱. حد و مرز خدمت
۷۶	۲. مشروط‌نبودن خدمت‌رسانی
۷۷	۳. شتاب در خدمت‌رسانی
۸۰	۴. شکیبایی در خدمت‌رسانی
۸۲	۵. خدمت خالصانه
۸۲	اخلاص را از پیامبران پیاموریم
۸۳	۶. حفظ عزت و کرامت زائران
۸۴	۷. خدمت بی‌منت

فصل پنجم: آثار خدمت‌رسانی ۸۷

۸۹	پیامدهای معنوی خدمت‌رسانی
۸۹	۱. تقرب به خدا
۹۰	۲. جلب محبت خدا
۹۲	۳. شادمانی پیامبر ﷺ در خدمت به مردم

۴. خدمت به مردم خدمت به پیامبر ﷺ ۹۳
۵. خدمت‌گزاران بندگان خاص خدا ۹۳
۶. برکات خدمت‌رسانی ۹۴
۷. نورانیت انسان ۹۵
۸. پیوند دوام نعمت با خدمت‌گزاری ۹۷
۹. خدمت‌گزاری ذخیره ابدی ۹۸
۱۰. ایمنی از عذاب قیامت ۱۰۱
۱۱. بهشت حاصل خدمت‌رسانی ۱۰۲
- پیامدهای دنیوی خدمت‌رسانی ۱۰۵
- پیامدهای ترک خدمت‌رسانی ۱۰۷
۱. کفران نعمت الهی ۱۰۷
۲. خروج از جرگه مسلمانی ۱۰۹
۳. محرومیت از خدمت به دیگران ۱۰۹
۴. بی‌توجهی خدا در قیامت ۱۱۰
۵. خدمت در مسیر باطل ۱۱۰
- فصل ششم: راهکارهای نهادینه کردن فرهنگ خدمت‌رسانی ... ۱۱۳**
- کوچک شمردن سختی‌های خدمت ۱۱۵
- استقامت در خدمت‌گزاری ۱۱۶
- خدا سپاسگزار خدمت‌رسانان ۱۱۷
- تقدیر و تشویق ۱۱۷
- قدرشناسی سیره پیشوایان دین ۱۲۰
- کتابنامه ۱۲۱**

دیباچه

خدمت‌گزاری به بندگان خدا زیربنای همه ادیان الهی، به‌ویژه دین مبین اسلام است. بدون همپاری و همکاری، بسیاری از اهداف اجتماعی ادیان الهی به سرانجام نخواهد رسید. از این رو باید روحیه کمک کردن به انسان‌های نیازمند در جامعه رواج یابد. امداد رسانی به نیازمندان اجتماعی تکلیفی بس مهم و ضروری است؛ به‌ویژه اگر در راستای اهداف متعالی اسلام باشد.

یکی از عرصه‌های خدمت‌گزاری به بندگان خدا، خدمت به مهمانان پروردگار و زائران اماکن شریفی است که خداوند جایگاهشان را رفیع گردانیده است. به‌ویژه در این زمان که هر سال بر تعداد زائران خانه خدا افزوده می‌شود و باعث می‌شود که افراد چندین سال در نوبت بمانند و افزایش سن یابند.

اثر پیش رو با عنوان «خدمت‌گزاری به زائران در فرهنگ اسلامی» که محقق ارجمند جناب حجة الاسلام و المسلمین سیدعباس میری خضری

آن را تدوین کرده است، به اهمیت موضوع خدمت به زائران از دیدگاه اسلام می‌پردازد. امیدواریم این اثر کمک کند تا خدمت‌گزاری به بندگان خدا و به زائران خانه دوست و اولیایش، به یک فرهنگ تبدیل شود.

انه ولی التوفیق

مرکز تحقیقات حج

گروه اخلاق و اسرار

www.ketab.ir

از آنجا که نیاز افراد به هم، ضرورت زندگی اجتماعی است، اسلام همواره از پیروان خود خواسته است با از میان برداشتن گرفتاری و رسیدگی به نیاز افراد، روح همبستگی و برادری را میان خود رواج دهند. اهتمام اسلام به این مسئله نیز تا حدی است که خدمت به مردم را خدمت به خدا دانسته است و چنان که می‌دانید، این امر برای کارگزاران حج و زیارت، در خدمت‌رسانی به زائران خانه خدا و پیشوایان معصوم علیهم‌السلام، از تأکید بیشتری برخوردار است.

در این نوشتار برآنیم تا نشان دهیم که نادیده گرفتن مسئله خدمت‌گزاری در اسلام چنان پراهمیت است که حتی در هویت اسلامی و ایمانی هر مسلمان ایجاد تشکیک می‌کند.

اسلام دین معرفت، پرستش، نیایش، خیرخواهی و خدمت به بندگان خداست؛ همان‌گونه که آموزه‌های اسلام به خلوت و انس با خدا، تهجد، نماز و عبادات اهتمام ورزیده، به خدمت‌رسانی، رفع نیاز مستمندان و

دستگیری بیچارگان نیز توجه ویژه دارد و همین دو عنصر است که عصاره دین را نشان می‌دهد؛ چنان‌که خداوند در قرآن می‌فرماید:

﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ...﴾

(بقره: ۸۲)

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند آنان اهل بهشتند.

و نیز فرموده است:

﴿...يُحِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ﴾ (بقره: ۳)

نماز را بر پا می‌دارند و از نعمت‌هایی که به آنان داده‌ایم، انفاق می‌کنند.

این اصول قرآنی، کارگزاران حج و زیارت را بر آن می‌دارد که در سفرهای زیارتی، به دلیل شرایط ویژه آن و نیازمندی‌های گوناگون زائران، به‌طور خاص به امر خدمت‌رسانی توجه داشته باشند. در این اثر به گوشه‌ای از وظایف خدمت‌رسانی کارگزاران حج، و نیز مقام و پاداش آنان، اشاره می‌شود.